

დასწევსო. ნუტავი კსლავ ვაზებსაც არ
მაჭუთან სულაო.

სა წველადამ (შორაშ. მარა)
გვწერენ, რომ იჭაურ ეკლესიას მალე დანგ-
რევა მოუღოს და მსრუწკელი კი არავინ
არის, რომ შეაკეთებინასო.

«დროშის» კორესპონდენცია.

აფხაზეთი, 10 ოქტომბრს. «მდე-
მის ბაღს რომ იტყვიან, სწორედ აქ
უნდა ყოფილიყო: ასეთ ღამაზე, ასეთ
შემკულს და ბუნებით შეზავებულს
ქვეყანას მთელი დღეა მიწის ზურგ-
ზე ვერ შეხედებოთ, — აფხაზეთის მნახ-
ველი ყველა ამას იტყვას ნახვისათა-
ნავე, მაგრამ, საუბედუროდ, მდემის
შესაფერი ხალხი აქ არ მოიძებნება.
აფხაზეთი, როგორც თვით ადგილის
წოდება გვიჩვენებს, ეკუთნოდა და
ეკუთნის აფხაზებს; მართალია, დრო-
თა ბრუნვას ეს ქვეყანა ბევრჯერ გა-
უნაღვურებია, ბევრჯერ აუოხრებია,
აქაურის ადგილებისთვის მოსულ
ხალხებს თავისებური სახელები და-
ურქმევიათ, მაგრამ ძირითადი სახელი
მაინც ვერავის მოუსპია ამისთვის.
აფხაზეთი ძველთაგან ყარაღაღ ცნო-
ბოლი ქვეყანა არის. თვით იესო
ქრისტეს ქვეყნად მოსვლის დროს
აფხაზეთის მოსაქრისტიანებლად წა-
მოსულა სიმონ ძანანელი, ის სი-
მონი, რომლის ქორწილზე ქრისტემ

წყალი ღვინოდ გარდააქცია. აქ მო-
სვლისათანავე იგი სიკვდილით დას-
ჯილ ექმნა ადგილობრივი ხალხის
მოგვითხრობის ისტორია. იმ ადგილს,
საცა სიმონი დასაჯეს, შემდეგ ქრის-
ტეს რჯულის გაერცელებისა აღუ-
გიათ სიმონის სახელზე ეკლესია;
გასულა რამოდენიმე წელი და დრო-
თა ბრუნვას ქრისტიანობა შეუმცირე-
ბია აფხაზეთში და სიმონის ეკლე-
სია დანგრეულა. იმ ადგილს

ამ უკანასკნელს დროში რუსის
ბერებმა სთხოვეს მმართველობას ამ
ეკლესიის განახლება და ამ ადგილს
მონასტრის ან უდაბნოს გაკეთება.
მმართველობამ ნება მისცა; ამას გარ-
და მონასტრის დაფუძნება ათას
დესიატინაზე მეტი ადგილ-მამული.
ამ ქვეყნად მონასტრში ას ორმოც-
და-ათი ბერი სცხოვრებს. ბერების აზ-
რიყო, ვითომ მისიონერობა გაეწიათ
ხალხში, მაგრამ ყოველივე ამათი მე-
ცადინეობა ამაო შეიქნა, რადგანაც
აფხაზებს მაჰმადის რჯული ისე გას-
ჯდომიათ ძელოსა და რბილში, რომ
ამის დაგდებას სამშობლოს დაგდება
ამჯობინეს და ამ საუკუნის მეორე
ნახევარში უმეტესი ნაწილი აფხაზე-
თისა სათაურეთში გარდასახლდნ.
ამ უკანასკნელის ომის დროს ზომ
თითქმის სული დაიკალა ეს ქვეყანა.
აფხაზეთის ნამოსახლი ადგილები და-
ურვივს ყველას, ვინც კი მსურველი
იყო. ამ ქვეყანას, ალექსის ქვეყნისა
არ იყოს, სახელი განთქმული ჰქონ-
და. შაველმა კაცმა, ვინც კი ყური

მოჰკრა აფხაზეთში ზუქთად აღვილს იძლევა. ანა, აილეს თაფი და აქ მოვიდნენ. ხუთი ექვსის წლის განმავლობაში აფხაზეთს მოაწყდა ბერძენი, რუსი, ბულგარი, ნემეცი, მეგრელი, იმერელი, სომეხი და სხვა მრავალი. მმართველობამაც უარი არაფის არ უთხრა. შევლას მისცა სამყოფი ადგილი. მაგრამ ვაი ამისთანა მოსახლობას! ბარდა ბერძნისა და იმერელ-მეგრელისა, ყველა მოსულებს ამოდ გაუარათ აქ მოსელამ. ღერია ადგილობრივი ციებ-ცხელება და, ვინც უკანვე გაქცევა ვერ მოასწრო. ორისამი წლის განმავლობაში სულ ვასწყეიტა.

მართალია ამ ამბის გამგონე ვაკირდება და მეტყვის—ეს ქვეყანა სამოთხისა კი არა, ჯოჯოხეთის დარი ყოფილა; მაგრამ ნუ დაივიწყებთ, რომ აქ კარგად შეუძლიან ცხოვრება ისევე ძაყასიის აქეთა მხრის კაცს—იმერელს, მეგრელს და თუნდა ბერძენსაც, ხოლო რაც შეეხება ნემეცებს, ბულგარებს, ან სხვა ხალხს, იმათთვის აქ ცხოვრება შეუძლებელია. აფხაზეთი კაცკასიელებისთვის გულშემატკივარი დედაა, მაგრამ სხვებისთვის კი დედინაცვალი და მეტად ავი დედინაცვალიც, ჩვენ ეს გამოცდილებით ვიცით. ზოგიერთა რუსის მკზაერები, სტრიქონობით ფულის ამღებელი მწერლები კი გაიძახიან მეროპიდამ გადმოსახლებულს ხალხებს ხეიროიანს ადგილებს არ აძლევენო და ამიტომ ვერა სძლებენო!

ამიტომ, რადგანაც ზემო-ნათქვამი მიზეზების მოსპობა ძნელია, კარგი იქნება გადმოსახლებულების ცოდვაში აღარ ჩადგნენ და აქ დასახლონ მხოლოდ იმერლები, მეგრელები და ბერძნები, რომელნიც აქაურ ცხოვრებასაც აიტანენ და მმართველობისთვისაც სასარგებლო იქნებიან.

გადაღმელო.

რუსეთი

— გაზეთი «რუსკი გურიერის» გპტიუობინებს, რომ მმართველობის წრეებში პროექტი სდგება სასმელაგზად პაეის წესდების ზოგიერთა მუხლების შესაჩვლად. ეს პროექტი გამოუწვევია იმ გარემოებას, რომ წუმად არუის სდა თან-და-თან უფრო სმადება და ეს იმიტომ სდება, რომ ის კან სნები, რომელნიც ამ საგანს შეეხებიან, საგმოინი არ არიანო; ამისათვის შემდეგი დამატება უნდა გამოსცენ: 1) მაენიკოთ უფლება აქციონის მოხელეთა და პოლიციის, შეუკრან მოძრავი ქონება იმ პირთა, რომელთაც არუის წუმს სდაში დაიქვრენ და იმ პირთაც, კის შენობაშიც მოხდება ეს უკანონო მოქმედება, და 2) არუის წუმად ხდასთავის უფრო მომეტებული პასუხისაგება დაწესდეს, ვიდრე ეს სდა არის.

— გაზ. «რუსკი გურიერის» სიტყვით, სარგოვის ტესნოლოგიური ინ-

From “Droeba” [Times] N.216 of 29 October 1883

Correspondence of “Droeba”

ABKHAZIA, 10 October. ‘The Garden of Eden of which folk speak must have been right here — such an adorned land and tempered by nature you won’t be able to come across on the surface of the entire mother-earth!’ every viewer of Abkhazia will say as soon they set eyes on it, but, unfortunately, but what one won’t find here are Eden’s corresponding people. Abkhazia, as the name of the place itself shews us, belonged and belongs to the Abkhazians. It is true, the rolling out of time has on many an occasion ruined and on many an occasion ravaged this country, and incoming peoples have assigned their own names to the places here, but still the basic name for it no-one has been able to eliminate. Abkhazia is a country well known from ancient times. At the time of Jesus Christ’s coming upon the earth Simon the Canaanite apparently came to christianise Abkhazia — that’s the Simon at whose wedding Christ turned the water into wine. As soon as he arrived here, he was sentenced to death by King Aderk’i. This is what history tells us. On the spot where Simon suffered his punishment, following the spread of the christian faith, they raised a church in Simon’s name. Several years passed and the passage of time resulted in the reduction of christianity in Abkhazia and Simon’s church evidently fell into ruin.

In this last period Russian monks requested of the authorities to renew this church and to create on this spot a monastery or wilderness. The authorities granted them permission; in addition the monastery was ceded a patrimonial holding of over 4,000 desiatins. Presently 150 monks reside in the monastery. It was the idea of the monks to pursue missionary work among the people, but all their studiousness proved to be in vain, as the mahometan faith had seemingly so penetrated every fibre of the being of the Abkhazians that rather than abandon it they preferred to abandon their homeland, and in the second half of this century the majority of the Abkhazians relocated to the Ottoman empire. During this last war [sc. the Russo-Turkish war of 1877-78 — *trans.*] this country was, as we know, almost entirely vacated. The lands formerly occupied by the Abkhazians were parcelled out to all with the necessary desire. This country had a renowned reputation, not to say that of a promised land. Every man who chanced to hear that land was being given away for free upped and moved here, and within 5-6 years Abkhazia was flooded with Greeks, Russians, Bulgarians, Germans, Mingrelians, Imeretians, Armenians and several others — and the authorities refused none. All were given sufficient land. But alas for those taking up such residence! Apart from the Greeks and Imeretian-Mingrelians, their coming here proved to be in vain for all the new-comers. They fell prey to local fevers, and whoever failed to flee home in time gave up the ghost within 2-3 years.

True, anyone who hears this news will be surprised and say to me that this country, far from being a paradise, is apparently akin to hell, but don’t let yourself forget that living here is well possible for any person from this side of the Caucasus — Imeretians, Mingrelians and also Greeks even so — whereas, as far as Germans, Bulgarians or the

other peoples are concerned, for those it is impossible to live here. Abkhazia for Caucasians is a compassionate mother, but for others it is a step-mother and an exceptionally evil step-mother too; we know this from experience. Some Russian travellers, writers indeed who earn a wage by the quantity of their lines, yell that profitable locations are not given to peoples resettling here from Europe and this is the reason why they can't get to grips with it!

So, since it's difficult to eliminate the aforementioned causes, it will be good that there be no further stepping into the misfortune of those who have come here to make a life and to allow the settling here of only Imeretians, Mingrelians and Greeks, who will put up with living here and also be advantageous to the authorities.

«დროების» კორესპონდენცია.

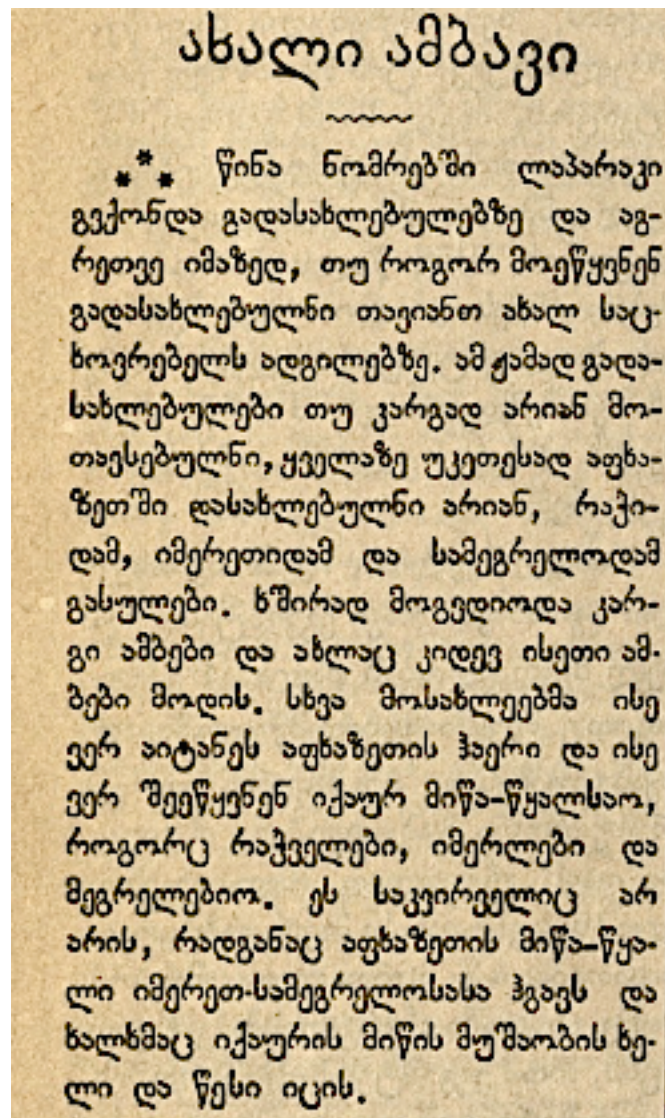
აფხაზეთი, 13 ნოემბერს. მზლა
აფხაზეთში ყველაზედ მეტად შესა-
ნიშნავი საგანი არის აქაური უდაბური
ადგილების დასახლება. შკანასკნელის
ომის შემდეგ უმაღლესი განკარგუ-
ლება იყო, რომ მდ. ძოდორსა და
შრსირცხას შუა მდებარე ადგილებზე
აფხაზები არ დასახლებულიყვნენ. ამათ
გარდა სხვას ყველას ეძლეოდა ნება
აქ დასახლებასა; როგორც ამას წი-
ნათაც ვაუწყებ «დროების» მკითხვე-
ლებს, ამ ქვეყანას სხვა-და-სხვა მი-
ლეითი ხალხი მოაწყდა, მაგრამ აქა-
ურმა ადგილმა გერაფინ გერ მიითვი-
სა გარდა ჩვენი იმერელ-მეგრელებისა
და ბერძნებისა. ამჟამად სოხუმის
გარშემო შვიდი-რვა მეგრელების სო-
ფელია და სამი თუ ოთხი ბერძნე-
ბისა. ამ ხალხმა, როგორც ქრისტიან-
ებმა, მოსელისა და დაბინაყებისათა-
ნავე სულიერ მოთხოვნილებაზედაც
იწყეს ზრუნვა და სამლოცველოების
შენებას შეუდგნენ. აი მაგ., დღეს

From “Droeba” [Times] N.240 of 29 November 1883

Correspondence of “Droeba”

ABKHAZIA, 13 November. Now in Abkhazia the most notable topic is the populating of the uninhabited places here. After the last war [sc. the Russo-Turkish war of 1877-78 —

trans.] there was a supreme decree that Abkhazians should not settle on lands between the R. K'odor and Psyrtskha. Apart from these, all others were given permission to settle here; as I recently informed the readers of 'Droeba', this territory was subjected to a flood of people of different nations, but the region here failed to suit any apart from our Imeretian-Mingrelians and the Greeks. At the present time around Sukhum there are 7 or 8 Mingrelian and 3 or 4 Greek villages. This people, as christians, as soon as they arrived and became settled began to take care also of their spiritual needs and set about constructing places of worship.

From "Iveria" N. 114 of 9 June 1887

Latest News

In previous issues we spoke of resettlements and also about how the settlers settled in on their new living spaces. If the resettled are currently well sorted out, the best are those

who have taken up residence in Abkhazia, having moved out of Rach'a, Imereti and Mingrelia. We were often receiving favourable reports and now too such reports are again coming in to the effect that the other residents were unable to bear the air of Abkhazia and couldn't adapt to the land-conditions there in the same way as the Rach'ans, Imeretians and Mingrelians. Neither is this surprising, since the land-conditions of Abkhazia resemble those of Imeretia-Mingrelia, and the people too are familiar with the methods and rules of working the land there.